

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

Rijkswaterstaat Zuid-Nederland

Postbus 2232
3500 GE UTRECHT

Datum 14 oktober 2020
Betreft Beslissing op aanvraag

Geachte **I**

Op 23 april 2020 heeft u een ontheffing aangevraagd. Ik heb uw aanvraag met uw aanvullingen van 30 juni 2020, 6 augustus 2020 en 29 september 2020 beoordeeld. In deze brief licht ik dit nader toe en leest u wat mijn beslissing is.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van werkzaamheden bij het project 'Contractvoorbereiding- en begeleiding realisatiecontract GOVa7c' bij de planlocaties Kreekrak- en de Zandkreeksluizen. Bij de planlocaties zijn voor remming- en geleidewerken risico's voorzien als gevolg van achterstallig onderhoud. De werkzaamheden vinden plaats bij de Kreekraksluizen in de gemeente Rilland en bij de Zandkreeksluizen in de gemeente Kortgene. Bij de Kreekraksluizen betreffen de werkzaamheden het onderhoud en/of het verwijderen en vervangen van de remming- en geleidewerken, wachtplaatsen en een auto-afzetplaats. Bij de Zandkreeksluizen zullen onderhoudswerkzaamheden plaatsvinden aan de remmingwerken, geleidewerken en de wachtplaatsen aan zowel de oost- als de westzijde van de sluizen. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 1, lid 4 Wet natuurbescherming voor wat betreft exemplaren van de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

Besluit

Ik verleen u voor de periode van 1 oktober 2020 tot en met 31 december 2023 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 4 Wet natuurbescherming voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de ruige dwergvleermuis.

De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht.

**Rijksdienst voor
Ondernemend
Nederland**

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
9990003987817

Kenmerk
WNB/2020/018.toek

Bijlagen
1

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.
- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied 'Contractvoorbereiding- en begeleiding realisatiecontract GOVa7c' bij de planlocatie Kreekraksluizen gelegen in de gemeente Rilland en de Zandkreeksluizen gelegen in de gemeente Kortgene, één en ander zoals is weergegeven in afbeelding 1.2 op pagina 5 van het de bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan' (bijlage 2 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met inachtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 3.3, hoofdstuk 3.4 en hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan' van 23 april 2020 (bijlage 3) en onder hoofdstuk 7.4.2 en hoofdstuk 11.4.2 in de bijlage GOVa 7c - Remming- en geleidewerken Flora- en Fauna onderzoek - tussentijdse rapportage Fase I Zee & Delta, Rijkswaterstaat van 22 april 2020 (bijlage 4), de notitie van 26 juni 2020 (bijlage 5), de notitie van 6 augustus 2020 (bijlage 6), en het addendum op het activiteitenplan van dinsdag 29 september 2020 (bijlage 7).

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
14 oktober 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
9990003987817

Kenmerk
WNB/2020/018.toek

- j. U dient met de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de paar- en overwinteringsperiode van de ruige dwergvleermuis. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de ruige dwergvleermuis.
- k. Voor de aanvang van de werkzaamheden dient een controle te worden uitgevoerd door een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen om te controleren of er geen exemplaren van de soort meer aanwezig zijn in de palen. De werkzaamheden kunnen pas worden aangevangen als een ter zake kundige de palen heeft vrijgegeven.
- l. U dient tijdens de ontheffingsperiode de monitoring uit te voeren ten aanzien van de tijdelijke mitigatie van vleermuiskasten op land. De monitoringsresultaten dient u uit te voeren conform de werkwijze zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'GOVA7c-Remming-en geleidewerken Activiteitenplan werkzaamheden Zee & Delta' van 23 april 2020'. Deze monitoringsresultaten dient u vóór 1 december van ieder jaar de te overleggen aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zodat een functionaliteitstoets kan worden uitgevoerd.
- m. Er kunnen aanvullende voorwaarden door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland worden opgelegd om de lokale gunstige staat van instandhouding op beider planlocaties te waarborgen indien blijkt dat uit de functionaliteitstoets de maatregelen niet voldoende effectief zijn.
- n. Omdat nog weinig bekend is over de gekozen compensatietechniek dient u tijdens de ontheffingsperiode, op basis van de door u voorgestelde monitoring, zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'GOVA7c-Remming-en geleidewerken Activiteitenplan werkzaamheden Zee & Delta' van 23 april 2020', vóór 1 december van ieder jaar de monitoringsresultaten te overleggen aan Rijksdienst voor Ondernemend Nederland zodat een functionaliteitstoets kan worden uitgevoerd.
- o. Tijdens de ontheffingsperiode kunnen aanvullende voorwaarden voortvloeiend uit de functionaliteitstoets ten gunste van de ruige dwergvleermuis worden opgelegd door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien blijkt de maatregelen niet voldoende effectief zijn om de lokale gunstige staat van instandhouding op beider planlocaties te waarborgen.
- p. De tijdelijke vleermuiskasten dienen voor zover mogelijk ook na de werkzaamheden aanwezig te blijven.
- q. De duurzame vleermuishotels dienen zo spoedig mogelijk te worden gerealiseerd na het weghalen van de oude palen bij de Kreekrak- en Zandkreeksluizen.
- r. De duurzame vleermuishotels dienen zoveel mogelijk te gelijken op de oude verblijfplaatsen, waarbij de oude compensatiestructuur zoveel mogelijk wordt nagebootst door duurzaam gebruik van oude verblijfspalen en bij nieuwe palen, houtsoort, omvang, hoogte en verschillende exposities voor wat betreft

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
14 oktober 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
9990003987817

Kenmerk
WNB/2020/018.toek

scheuren en holten ten opzichte van weersomstandigheden zoals zon- en windrichting.

Overige voorschriften

- s. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soort waarvoor ontheffing is verleend.
- t. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- u. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
14 oktober 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
9990003987817

Kenmerk
WNB/2020/018.toek

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

Arjan Wierda
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
14 oktober 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
9990003987817

Kenmerk
WNB/2020/018.toek

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de ruige dwergvleermuis

Artikel 3.5, lid 4 Wet natuurbescherming

Op planlocatie Kreekraksluizen zijn zes paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen in de afmeerpalen bij de sluizen. Deze paarverblijfplaatsen liggen aan de noordwestzijde van de planlocatie. Op planlocatie Zandkreeksluizen worden maximaal tien paarverblijfplaatsen verwacht in de te verwijderen palen van het geleidewerk. Daarnaast is het aannemelijk dat deze paarverblijfplaatsen in milde winters ook dienstdoen als winterverblijfplaatsen. Als gevolg van de werkzaamheden worden zes paarverblijfplaatsen en mogelijke winterverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis op de planlocatie Kreekraksluizen aangetast. Daarnaast worden maximaal tien paarverblijfplaatsen en mogelijke winterverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis op de planlocatie Zandkreeksluizen aangetast.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in hoofdstuk 3.3, hoofdstuk 3.4 en hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan' van 23 april 2020, de notitie van 26 juni 2020, de notitie van 6 augustus 2020 en zoals beschreven in het addendum op het activiteitenplan van dinsdag 29 september 2020.

Op 1 juni 2020 zijn tijdig voldoende tijdelijke voorzieningen voor de ruige dwergvleermuis gerealiseerd binnen 100 à 200 meter en net iets buiten de 200 meter van de huidige paar- en winterverblijfplaatsen in de vorm van 64 vleermuiskasten. De vervangingskasten dienen namelijk minimaal één maand voor de start van de activiteiten en in de actieve periode van de soort (half augustus - eind maart) aanwezig te zijn. Dit betekent dat de vervangende paarverblijfplaatsen uiterlijk 1 juni aanwezig moeten zijn. Daarnaast dient gebruik te worden gemaakt van vleermuiskasten van bijvoorbeeld type VK PL 01. De achterwand van deze kast is gevormd als een 'holle rug' waardoor de kast stabiel hangt aan zowel een wand van een gebouw als aan een boom en is gemaakt van houtbeton waardoor de binnentemperatuur stabiel blijft.

Naast deze tijdelijke mitigatie worden twee permanente vleermuishotels opgesteld. Het vleermuishotel in de Zandkreeksluizen wordt geplaatst binnen 200 meter van de huidige verblijfplaatsen. Het vleermuishotel bij de Kreekraksluizen wordt net iets buiten de 200 meter afstand van de huidige verblijfplaatsen geplaatst omdat rekening gehouden wordt met het scheepvaartverkeer. De palen worden daarbij in een cluster opgesteld waarbij zoveel mogelijk de palen worden gebruikt die nu als verblijfplaatsen dienen voor de ruige dwergvleermuis om de compensatiestructuur te behouden.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
14 oktober 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
9990003987817

Kenmerk
WNB/2020/018.toek

Door het aanbieden van de tijdelijke vleermuiskasten en de twee permanente vleermuishotels zijn voldoende alternatieven beschikbaar voor de exemplaren van de ruige dwergvleermuis om tijdens de werkzaamheden naar uit te wijken. Na de werkzaamheden zijn voldoende permanente voorzieningen voor de ruige dwergvleermuis gerealiseerd door het plaatsen van twaalf en respectievelijk twintig palen in geclusterde opstelling. Deze permanente voorzieningen zijn uiterlijk eind 2022 beschikbaar en ook functioneel voor de ruige dwergvleermuis.

De werkzaamheden dienen plaats te vinden gedurende de minst kwetsbare periode voor de ruige dwergvleermuis. Dit is de periode na de winterrust en voorafgaand aan de paarperiode. Normaal gesproken loopt deze periode van 1 april tot 15 augustus. Voorafgaand aan het weghalen van de palen dient door een ter zake kundige ecooloog een controle te worden uitgevoerd of vleermuizen aanwezig zijn. Pas nadat de ter zake kundige ecooloog de palen heeft vrijgegeven, kan worden aangevangen met de werkzaamheden respectievelijk het weghalen van de palen. Met deze zorgmaatregel wordt voorkomen dat exemplaren van de soort aanwezig kunnen zijn ten tijde van de werkzaamheden.

Door de werkzaamheden worden zes paarverblijfplaatsen en mogelijke winterverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis op de planlocatie Kreekraksluizen aangetast. Daarnaast worden maximaal tien paarverblijfplaatsen en mogelijke winterverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis op de planlocatie Zandkreeksluizen aangetast. Er is daardoor sprake van een overtreding van verbodsbepalingen zoals genoemd in artikel 3.5, lid 4 van de Wet natuurbescherming.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Alleen de kwaliteit van zowel de tijdelijke als mede de alternatieve duurzame permanente verblijfplaatsen zijn onvoldoende gegarandeerd. De ruige dwergvleermuis maakt nu gebruik van verblijfplaatsen liggend aan wateren. De tijdelijke verblijfkasten zijn gesitueerd op wal. Om de gunstige staat van instandhouding te waarborgen wordt ter aanscherping monitoring opgelegd gedurende de ontheffingsperiode. De monitoringsresultaten dienen ieder jaar te worden voorgelegd aan de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Het RVO gaat de effectiviteit van de maatregelen toetsen op basis van de resultaten. Indien blijkt uit de functionaliteitstoets dat de effectiviteit van de maatregelen niet toereikend zijn, kan RVO aanvullende voorwaarden opleggen. Omdat nog weinig bekend is over de duurzame permanente compensatietechniek heb ik besloten, om op basis van de door u voorgestelde monitoring, ook aanvullende voorwaarden op te leggen in het kader van een functionaliteitstoets. Ter aanscherping hiervan zijn in de ontheffing aanvullende voorschriften opgenomen.

Gunstige staat van instandhouding

De ruige dwergvleermuis betreft een algemeen voorkomende soort in Nederland waarbij deze soort vooral in Noordwest-Nederland wordt waargenomen. De mannetjes worden het gehele jaar waargenomen terwijl de vrouwtjes tijdens de trek- en paartijd de parkkwartieren aandoen. Dit komt ook overeen met het onderzoek bij de Kreekraksluizen. Er zijn zes paarverblijfplaatsen vastgesteld in de

afmeerpalen en maximaal tien verblijfplaatsen in de palen van het geleidewerk bij de Zandkreeksluizen. Deze locaties liggen aan wateren die als migratieroute functioneren voor de ruige dwergvleermuis.

Doordat er tijdig voldoende tijdelijke voorzieningen voor de ruige dwergvleermuis wordt gerealiseerd in de nabijheid van de huidige verblijfplaatsen en voldoende permanente alternatieven worden gerealiseerd in de vorm van twee vleermuishotels is het aannemelijk dat de soort in de omgeving van het plangebied aanwezig blijft. De gunstige staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Andere bevredigende oplossing

Het gaat hierbij om locatie gebonden werkzaamheden in het kader van achterstallig onderhoud van sluisstructuren op de planlocaties Zandkreek- en Kreekraksluizen. De sluisen moeten ook in de toekomst hun functie kunnen blijven vervullen. Er zijn hierdoor geen reële alternatieve locaties.

Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Belang

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van het belang in genoemd in artikel 3.8, lid 5 sub b van de Wet natuurbescherming 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'.

In het kader van het project Groot Onderhoud Vaarwegen (GOVa) voert Rijkswaterstaat onderhoudswerkzaamheden uit bij de Nederlandse vaarwegen. Het project GOVa 7c is daar onderdeel van en geeft invulling aan het bereiken van deze doelstellingen, doordat binnen het project op 10 locaties in het beheersgebied Rijkswaterstaat Zee en Delta onderhoud wordt uitgevoerd. De Zandkreeksluis wordt gebruikt voor de recreatievaart tussen het Veerse Meer en de Oosterschelde. Daarnaast gebruikt de beroepsvaart deze sluis. De Kreekraksluizen zijn essentieel voor de scheepvaart tussen de havens van Antwerpen en Rotterdam. Jaarlijks passeren 70.000 schepen de twee sluisen. De onderhoudsprojecten zijn noodzakelijk voor de bereikbaarheid en veiligheid van het hoofd(vaar)wegennet in Nederland.

Gelet op het voorgaande ben ik van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is om de negatieve effecten op de ruige dwergvleermuis die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
14 oktober 2020

Onze referentie
Aanvraagnummer
9990003987817

Kenmerk
WNB/2020/018.toek